

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12C/7/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114211360
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ivanko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2016:6114211360.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudcom JUDr. Danielom Ivankom v právnej veci navrhovateľa Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti odporkyňi 1) W. N., I. XX. XX. XXXX, Z. U. H. XXXX/XXX, XXX XX Z. Z., štátnej občianke Slovenskej republiky, odporkyňi 2) S. I., I. XX. XX. XXXX, Z. Š. X. XX, XXX XX Z. Z., Š. T. M. L. a odporcovi 3) J. I., I. XX. XX. XXXX, Z. Š.B. X. XX, XXX XX Z. Z., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, odporkyňa 2) a odporca 3) zastúpení JUDr. Katarínou Barinovou, advokátkou so sídlom Rudlovská cesta 47, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 20 163,23 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporkyňa 1) ako dlžníka, odporkyňa 2) a odporca 3) ako ručiteľia sú p o v i n n í zaplatiť navrhovateľovi 19 858,09 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 19 737,22 eura od 01. 05. 2014 do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 1 209,50 eura za zaplatený súdny poplatok s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných odporcov, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 250,00 eur mesačne splatných vždy do 20-teho dňa toho ktorého mesiaca, počnúc mesiacom júl 2016 s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V prevyšujúcej časti o zaplatenie vyčísleného úroku 6,59 % ročne od 19. 10. 2013 do 30. 04. 2014 vo výške 305,14 eura a úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 39,60 eura od 01. 05. 2014 do zaplatenia návrh z a m i e t a .

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 26. 05. 2014 domáhal voči odporcom zaplatenia sumy 20 163,23 eura. Návrh odôvodnil tým, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX bola s odporcami 1), 2) a 3) uzatvorená zmluva o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXXXX a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 07. 09. 2011, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporkyňi 1) mimoriadny medziúver vo výške 20 000,00 eur. Odporkyňa 1) sa zaviazala do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 3,59% ročne, pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 59,84 eura počas prvých 12 mesiacov. Po uplynutí 12 mesiacov úroky medziúveru 6,59 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 109,83 eura a do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 32,00 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa odporkyňa 1) zaviazala splácať stavebný úver, vrátane úrokov vo výške 4,70 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 141,84 eura. Odporkyňa 2) a odporca 3) prevzali ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojí odporkyňa 1). Odporkyňa 1) porušila zmluvne dohodnuté podmienky, medziúver prestala riadne a včas splácať. Listom zo dňa 07. 10. 2013 navrhovateľ odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval odporkyňu 1), aby v 7 dňovej lehote vrátila zostatok úveru. Odporkyňa 1) peňažné prostriedky nevrátila, o odstúpení od zmluvy boli upovedomení aj odporkyňa 2) a odporca 3). Na základe uvedeného sa navrhovateľ domáha, aby súd zaviazal odporkyňu

1), odporkyňa 2) a odporca 3) zaplatiť navrhovateľovi sumu vo výške 20 163,23 eura spolu s 6,59 % ročným úrokom za úver zo sumy 19 737,22 eura od 01. 05. 2014 do zaplattenia a 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 19 776,82 eura od 01. 05. 2014 do zaplattenia a náhrady trov konania.

Odporkyňa 1) vo veci uviedla, že dlžnú sumu nemala z čoho vyrovnať, tak ihneď požiadala o splátkový kalendár. Listom zo dňa 06. 11. 2013 jej navrhovateľ určil, v akých splátkach má uvedený dlh splatiť. Odporkyňa 1) si je vedomá, že došlo k porušeniu zmluvných podmienok a dlh riadne a včas navrhovateľovi nesplácala, no nemala z čoho dlh okamžite vyplatiť.

Odporkyňa 2) a odporca 3) ako ručiteľia poukazovali na to, že zmluva s navrhovateľom sa im nedostala do rúk pred jej uzatvorením a nemali ani vedomosť o tom, komu sa úver poskytuje. Aj na mestskom úrade, kde overovali svoje podpisy na zmluve s navrhovateľom, im bola predložená len posledná strana, na ktorú sa podpísali. Uzavreli ju v omyle, mysliac si, že úver sa poskytuje ich synovi z jeho manželkou, teda ich nevestou. Nemali vedomosť o tom, že úver sa poskytuje ako dlžníkovi odporkyne 1). Keby mali o tom vedomosť, ako ručiteľia by takúto zmluvu neuzatvorili. Domnievajú sa, že nakoľko ide o spotrebiteľskú zmluvu, tak všetky podmienky uvedené v zmluve sú voči nim z dôvodu podľa § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka neplatné, nakoľko s nimi neboli pred uzatvorením zmluvy oboznámení. V prípade, ako by sa súd nestotožnil s obranou odporcov, navrhli splácať pohľadávku v mesačných splátkach po 100,00 eur mesačne.

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č.k. 12C/7/2014-111 zo dňa 14. 10. 2014 rozhodol, že odporkyňa 1), odporkyňa 2) a odporca 3) sú povinní zaplatiť navrhovateľovi 20 163,23 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 19 737,22 eura od 01. 05. 2014 do zaplattenia a nahraďiť trovy konania vo výške 1 209,50 eura za zaplattený súdny poplatok, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 250,00 eur mesačne, splatných vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca počnúc mesiacom december 2014 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zrochnosť celého plnenia. V prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Po včas podanom odvolaní navrhovateľa, odporkyne 2) a odporu 3) Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 16Co/322/2015-143 zo dňa 12. 05. 2016 rozhodol tak, že rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 12C/7/2014-111 zo dňa 14. 10. 2014 v časti, v ktorej zamietol návrh navrhovateľa na zaplattenie úrokov vo výške 6,59 % ročne zo sumy 19 737,22 eura od 01. 05. 2014 potvrdil a vo zvyšku rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

Súd vo veci nariadil pojednávania na deň 18. 09. 2014, 14. 10. 2014 a 21. 06. 2016, na ktorých z vykonaného dokazovania listinami, z prednesov a výsluchov účastníkov a prednesov zástupcov, zistil nasledovný skutkový stav: odporkyňa 1) ako dlžníčka a odporkyňa 2) a odporca 3) ako ručiteľia uzatvorili s navrhovateľom dňa 07. 09. 2011 zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol odporkyne 1) poskytnutý stavebný úver vo výške 20 000,00 eur na dobu určitú, ktorý sa zaviazala odporkyňa 1) zaplatiť spolu vo výške 44 284,52 eura. Odporkyňa 1) sa zaviazala do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru vo výške 3,59 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 59,84 eura počas prvých 12 mesiacov. Po uplynutí 12 mesiacov úroky medziúveru vo výške 6,59 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 109,83 eura a do pridelenia cieľovej sumy vkladat' na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 32,00 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa odporkyňa 1) zaviazala splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 141,84 eura. Nakoľko voči odporkyne 1) bola začatá exekúcia, naplnil sa dôvod pre odstúpenie od úverovej zmluvy a navrhovateľ v súlade s článkom 7. úverovej zmluvy, ako aj v zmysle všeobecných podmienok pre stavebné sporenie, pre fyzické osoby článok XIX ods. 2 a 3 odstúpil od zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere a požadoval okamžite vrátiť poskytnuté úverové prostriedky. Dlžná suma dňa 07. 10. 2013 predstavovala 19 955,00 eur. Odstúpenie od zmluvy prevzala odporkyňa 1) dňa 18. 10. 2013, odporkyňa 2) prevzala oznámenie o odstúpení od zmluvy dňa 11. 10. 2013 a odporca 3) prevzal oznámenie o odstúpení od zmluvy dňa 17. 10. 2013. Podľa výpisu z účtu odstúpeného medziúveru, ku dátumu účinnosti odstúpenia 18. 10. 2013 predstavovala dlžná suma 20 163,23 eura, z toho nezaplattené úroky a poplatky do účinnosti odstúpenia 39,60 eura, istina 19 737,22 eura a nezaplattené poplatky, úroky za úver a úroky z omeškania po účinnosti odstúpenia 386,41 eura.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o stavebnom sporení“), stavebné sporenie vykonáva stavebná sporiteľňa na základe ňou vydaných zásad schválených Národnou bankou Slovenska po dohode s ministerstvom, ktoré musia obsahovať najmä

- a) druhy stavebného sporenia a podmienky uzatvárania zmlúv o stavebnom sporení a zmlúv o stavebnom úvere,
- b) zloženie fondu stavebného sporenia, postup a lehoty pri poskytovaní stavebného úveru, podmienky a predpoklady poskytnutia stavebného úveru,
- c) postup a lehoty pri usporiadaní vkladov zo zrušených zmlúv o stavebnom sporení,
- d) spôsob ochrany stavebného sporiteľa pri odobratí bankového povolenia alebo pri zániku bankového povolenia stavebnej sporiteľni podľa osobitného predpisu, 3b)
- e) podmienky poskytovania stavebných úverov v prípadoch uvedených v § 12 ods. 2 písm. a),
- f) bližšiu špecifikáciu stavebných účelov uvedených v § 11 ods. 1,
- g) spôsob a lehoty preukazovania použitia prostriedkov získaných stavebným sporením na stavebné účely uvedené v § 11 ods. 1.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o stavebnom sporení, cieľová suma sa skladá

- a) z vkladov od stavebného sporiteľa alebo v prospech stavebného sporiteľa,
- b) z úrokov,
- c) zo štátnej prémie,
- d) zo stavebného úveru,
- e) z iných zdrojov.

Podľa § 9 ods. 1 zákona o stavebnom sporení, stavebný sporiteľ získa stavebný úver, ak dodrží zmluvne dohodnuté podmienky stavebného sporenia a spĺňa podmienky poskytnutia stavebného úveru.

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia.

Podľa § 546 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), dohodou účastníkov možno zabezpečiť pohľadávku ručením. Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

Podľa § 548 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ručiteľ je povinný dlh splniť, ak ho nesplnil dlžník, hoci ho na to veriteľ písomne vyzval.

Podľa § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že navrhovateľ uzatvoril s odporkyňou 1) dňa 07. 09. 2011 zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere podľa zákona o stavebnom sporení v spojení s Obchodným zákonníkom, na základe ktorej bol odporkyni 1) poskytnutý mimoriadny medziúver vo výške 20 000,00 eur, ktorý sa zaviazala navrhovateľovi splácať a vrátiť mu spolu 44 284,52 eura. Uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko odporkyni 1), ktorá je fyzickou osobou nepodnikateľkou, boli navrhovateľom, ktorý poskytuje úvery v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytnuté finančné prostriedky vo forme úveru, a preto na zmluvný vzťah treba aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z dôvodu porušenia zmluvných povinností odporkyne 1), keď

bolo voči nej začaté exekučné konanie, navrhovateľ podľa článku 7. bod 2, písm. c) zmluvy od zmluvy odstúpil a požadoval vrátiť dlžnú sumu, účinnosť odstúpenia od zmluvy nastala dňa 18. 10. 2013. Výška pohľadávky navrhovateľa predstavovala ku dňu 18. 10. 2013 spolu 19 844,99 eura, pričom pozostávala z istiny vo výške 19 737,22 eura, nezaplatených úrokov do dňa účinnosti odstúpenia od zmluvy vo výške 65,46 eura a neuhradených poplatkov vo výške 42,31 eura. Navrhovateľ si podaným návrhom uplatnil spolu sumu 20 163,23 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 19 737,22 eura, nezaplatených poplatkov vo výške 39,60 eura, nezaplatených úrokov za úver po účinnosti odstúpenia od zmluvy vo výške 305,14 eura a nezaplatených úrokov z omeškania po účinnosti odstúpenia od zmluvy vo výške 81,27 eura.

Odporkyňa 2) a odporca 3) vystupovali ako ručiteľia, ktorí v prípade ak dlh neuhradí odporkyňa 1), sú povinní podľa § 548 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uzatvorenej zmluvy uhradiť. Tvrdenia o ich uvedení do omylu súd nepovažuje za preukázané, nakoľko z podpisov na vyhlásení ručiteľa vyplýva, že zmluvu podpísali vlastnoručne, pričom s podmienkami zmluvy mali možnosť sa oboznámiť. Pokiaľ ide o ich tvrdenie, že nevedeli komu išli ručiť, k tomu súd uvádza, že zmluvu mali odporkyňa 2) a odporca 3) k dispozícii pred jej podpisom a nič im nebránilo oboznámiť sa s jej obsahom, osoba dlžníka je uvedená na prvej strane. Pokiaľ ide o ustanovenie § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka, taktiež nebolo preukázané, že by odporcovia nemali možnosť oboznámiť sa pred uzatvorením zmluvy so zmluvnými podmienkami. Zmluvu mali k dispozícii v celosti pri podpise, nič im nebránilo túto si prečítať a s ňou sa aj oboznámiť, v prípade ak by nesúhlasili s jej obsahom ju nepodpísať. Navrhovateľ sa nedomáha žiadnych plnení, ktoré by vyplývali z ustanovení, ktoré v zmluve nie sú uvedené. V danom prípade súd považuje za preukázané, že odporkyňa 2) a odporca 3) mali možnosť sa so zmluvou oboznámiť, a to najneskôr pred jej podpisom na mestskom úrade. Nemožno pričítať na ťarchu navrhovateľovi, že odporkyňa 2) a odporca 3) ľahkovážne pristúpili k zmluve s navrhovateľom a s touto sa pred jej podpísaním riadne neoboznámili, keď uvedenie osoby dlžníka je uvedené hneď na prvej strane zmluvy. S uvedeným záverom sa stotožnil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku č.k. 16Co/322/2015-143 zo dňa 12. 05. 2016 na strane 5.

Z vykonaného dokazovania má súd preukázanú výšku dlžnej sumy, ktorú odporcovia nerozporovali a ku dňu rozhodovania súdu vo veci neuhradili, a preto súd podanému návrhu vyhovel a uložil odporkyni 1) ako dlžníčke, odporkyni 2) a odporcovi 3) ako ručiteľom povinnosť zaplatiť navrhovateľovi dlžnú sumu vo výške 19 858,09 eura, z ktorej istina úveru predstavuje 19 737,22 eura, nezaplatené poplatky predstavujú 39,60 eura a vyčíslené úroky z omeškania z dlžnej sumy istiny úveru odo dňa nasledujúceho po dni účinnosti odstúpenia od zmluvy - 19. 10. 2013 do 30. 04. 2014 predstavujú 81,27 eura.

Z dôvodu zrušujúceho rozsudku krajského súdu v Banskej Bystrici súd vo výroku výslovne uviedol, že odporkyňa 1) je povinná uhradiť navrhovateľovi dlžnú sumu ako dlžníčka a odporkyňa 2) a odporca 3) ako ručiteľia, pričom zároveň vyjadril vzťah medzi odporcami a navrhovateľom tým spôsobom, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných odporcov. Uvedené vyjadrenie znamená, že navrhovateľ od každého z odporcov môže požadovať celú dlžnú sumu, nakoľko plnia svoj dlh (odporkyňa 1) ako dlžníčka a odporkyňa 2) a odporca 3) ako ručiteľia), nejde o solidárny ani delený záväzok a v prípade akéhokoľvek čiastkového plnenia zo strany ktoréhokoľvek z odporcov zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia ostatných odporcov.

Z dôvodu omeškania odporcov s plnením peňažného dlhu, vzniklo navrhovateľovi podľa § 369 Obchodného zákonníka právo požadovať od odporcov aj zaplatenie úroku z omeškania v zmluvne dohodnutej výške 5 % ročne, ktorá neprevyšuje zákonom a nariadením stanovenú výšku. Odporcom bola preto uložená povinnosť zaplatiť aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 19 737,22 eura (istina poskytnutého úveru) od 01. 05. 2014 do zaplatenia, keďže omeškanie s plnením peňažného dlhu doposiaľ trvá.

Návrh je nedôvodný v časti, v ktorej si navrhovateľ uplatňuje zaplatenie úroku vo výške 6,59 % ročne zo sumy 19 737,22 eura od 01. 05. 2014 do zaplatenia, v tejto časti nadobudol rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 12C/7/2014-111 zo dňa 14. 10. 2014 právoplatnosť dňa 09. 06. 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16Co/322/2015-143 zo dňa 12. 05. 2016.

Návrh je nedôvodný v časti, v ktorej si navrhovateľ uplatňuje zaplatenie vyčísleného úroku 6,59 % ročne od 19. 10. 2013 do 30. 04. 2014 vo výške 305,14 eura. Istina je suma poskytnutých finančných prostriedkov veriteľom vo forme úveru podľa § 503 ods. 1, veta prvá Obchodného zákonníka. Zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t.j. spolu s istinou. Doba splatnosti úrokov, za poskytnutie peňazí, sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Obchodný zákonník pri úverových vzťahoch rozlišuje splatnosť úrokov v závislosti od splatnosti istiny úveru, ako jeho spôsobu splatenia istiny úveru, t.j. jedno rázovo alebo po splátkach. Celková suma úrokov musí byť však zaplatená najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Navrhovateľ ako veriteľ preto nebol oprávnený žiadať od odporcov zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina ďalej zmluvne neúročí, veriteľovi prislúchajú len úroky z omeškania, keďže do vrátenia peňažných prostriedkov prislúchajú úroky len v prípade vrátenia peňažných prostriedkov pred dobou splatnosti podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Veriteľ neposkytuje finančné prostriedky po lehote splatnosti. Zmluvný úrok je vždy odplata za užívanie poskytnutej istiny do lehoty splatnosti. Zmluvný úrok s poukazom na uvedené po vyhlásení celého úveru za splatný (tzv. zosplatnení) preto navrhovateľovi nemohol byť priznaný. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov, nakoľko takáto je pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 265 Obchodného zákonníka absolútne neplatná. S uvedeným záverom sa stotožnil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku č.k. 16Co/322/2015-143 zo dňa 12. 05. 2016 na strane 4.

Návrh je nedôvodný v časti, v ktorej si navrhovateľ uplatňuje zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 39,60 eura, ktorá predstavuje nezaplatené poplatky, od 01. 05. 2014 do zaplatenia. Úroky, aj úroky z omeškania sú podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky. Právo požadovať od odporcu príslušenstvom z príslušenstva (v danom prípade úroky z omeškania z poplatkov) Občiansky ani Obchodný zákonník nepripúšťa. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov nakoľko táto je pre obchádzanie zákona absolútne neplatná. Pojem „istina“ používa Občiansky zákonník (151b ods. 3; § 566 ods. 2 v znení účinnom od 01. 01. 2008), Obchodný zákonník (§ 330 ods. 2), aj zákon o spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 2 písm. i)), ale legálnu definíciu neobsahuje ani jeden z nich. Vo všeobecnosti sa pojem istina prijíma vo význame sumy poskytnutých finančných prostriedkov veriteľom dlžníkovi. V prípade zmlúv o úvere je istina ponímaná ako peňažné prostriedky do určitej sumy (§ 497 Obchodného zákonníka), či použité peňažné prostriedky (§ 503 ods. 1 Obchodného zákonníka). Oproti pojmu istina, pojem „príslušenstvo pohľadávky“ definuje ustanovenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré za príslušenstvo výslovne považuje úroky, aj úroky z omeškania. Definícia príslušenstva pohľadávky platí aj pre vzťahy upravené Obchodným zákonníkom (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka), keďže Obchodný zákonník nemá osobitné ustanovenie o príslušenstve pohľadávky. Právo požadovať príslušenstvo z príslušenstva Občiansky ani Obchodný zákonník nepripúšťa. Občiansky ani Obchodný zákonník nezakotvuje majetkové sankcie pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Uvedený záver je dlhodobou osvojenou súdnou praxou, keď napríklad podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obdo 4/94 zo dňa 29. 03. 1995 (publikovaného v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod číslom R 70/1995), cit.: „Úroky z omeškania nie sú súčasťou pohľadávky, ale len jej príslušenstvom. Oneskoreným zaplatením úrokov nevzniká právo na ďalšie úroky z omeškania (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka)“. Tiež Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 35 Odo 101/2002 zo dňa 24. 03. 2004 (publikovanom v Sbíre soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslom 5/2006), vychádzajúc z právnej úpravy obsahovo zhodnej so slovenskou, uviedol, cit.: „Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny (že k nej podľa dohody účastníkov budú pripočítané ako civilné plody peňazí (fructus civiles)) a následne potom právo veriteľa požadovať, aby dlžník pre prípad omeškania s platením takto zvýšenej istiny platil dohodnutú alebo zákonom stanovenú sadzbu úroku z omeškania. Uvedené však nič nemení na skutočnosti, že sa takto opäť úročí iba istina a nie príslušenstvo pohľadávky.“ Na uvedené rozhodnutie nadväzuje rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29 Odo 689/2006 zo dňa 30. 08. 2006, podľa ktorého, cit.: „V poňatí zastávanom súdmi nižších stupňov by na základe dohody účastníkov záväzkového vzťahu bolo v konečnom dôsledku možné dohodnúť napríklad aj poberanie dohodnutých úrokov z omeškania zo zákonných úrokov z omeškania a podobne. Práve potretie takýchto úvah ale sledovalo R 5/2006.“ Súd sa stotožňuje v plnom rozsahu s citovanými rozhodnutiami a ich odôvodneniami. Zotrúva na názore, že zákon, ani dohoda účastníkov neumožňujú upraviť

majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Súd tiež poukazuje na tú skutočnosť, že citované rozhodnutia sú rozhodnutiami obchodno-právnych senátov a netýkajú sa ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany ale obchodno-právnych vzťahoch vzniknutými medzi dvoma rovnoprávnymi subjektmi po faktickej aj právnej stránke (tzv. B2B vzťahy (vzťahy medzi obchodníkmi)). Preto pokiaľ uvedené závery platia pre obchodnoprávne vzťahy o to viac platia pre vzťahy zo spotrebiteľských zmlúv. Pripustením uvedenej možnosti by sme pri výklade „ad absurdum“ mohli dospieť k záveru, že je možné dohodnúť aj požadovanie úroku z omeškania z nezaplateného úroku z omeškania, úrok z omeškania z priznaných trov občianskeho súdneho konania, či každý ďalší deň požadovať úrok z omeškania z úroku z omeškania nezaplateného v predchádzajúci deň a podobne. Možnosť požadovať príslušenstvo z príslušenstva (v tomto prípade úrok z omeškania z poplatkov) rozpracovalo aj rímske právo (ako základ súčasného občianskeho práva platného v kontinentálnej Európe), so záverom: „Supra duplum autem usurae, et usurarum usurae nec in stipulatum deduci, nec exigi possunt et solutae repetuntur: quemadmodum futurarum usurarum usurae.“ (Digesta 12, 6, 26, 1 - Ulpianus), vo voľnom preklade úroky nad dvojnásobok (zapožičanej čiastky) a úroky z úrokov nemožno ani dohodnúť, ani ich nemožno vymáhať ak boli zaplatené, možno žiadať ich navrátenie. Taktiež, pre zdôraznenie správnosti súd uvádza, že odklon od dispozitívnej normy v neprospech spotrebiteľa môže znamenať dôvod neprijateľnosti klauzuly, napríklad rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci C-415/11, cit.: „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že: - pojem „značná nerovnováha“ k škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Zároveň sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok, - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní.“ (publikovaný dňa 18.5.2013, Úradný vestník Európskej únie C 141/5). V danom prípade súd pod pojem príslušenstvo zaradil aj pojem „poplatok“. Poplatok je totiž bezpochyby nárokom vyplývajúcim z vedľajšieho záväzkového vzťahu, ktorý by bez hlavného záväzkového vzťahu (v danom prípade úverového) stratil svoje opodstatnenie. Je absurdné sa domnievať, že by bolo možné dohodnúť záväzkový vzťah, ktorého predmetom bude výlučne „poplatok“. Poplatok je preto tiež príslušenstvom, keď ide o vedľajší nárok veriteľa vyplývajúci z hlavného nároku a v danom prípade vystupuje len ako vedľajší, závislý nárok vyplývajúci z hlavného, úverového vzťahu.

Z dôvodu, že navrhovateľ si v návrhu uplatnil vyčíslený úrok po dni účinnosti odstúpenia od úverovej zmluvy a úroky z omeškania z poplatkov, teda príslušenstvo z príslušenstva, súd návrh v prevyšujúcej časti o zaplatenie vyčísleného úroku 6,59 % ročne od 19. 10. 2013 do 30. 04. 2014 vo výške 305,14 eura a úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 39,60 eura od 01. 05. 2014 do zaplatenia zamietol.

Nakoľko navrhovateľ mal neúspech len v pomerne nepatrnej časti, súd o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 OSP a priznal navrhovateľovi uplatnenú náhradu trov konania v plnej výške a zaviazal tak odporcov na nahradenie uhradeného súdneho poplatku za podanie návrhu navrhovateľom vo výške 1 209,50 eura.

Podľa § 160 ods. 1 OSP súd vzhľadom na majetkové pomery odporcov, určil plnenie v pravidelných mesačných splátkach vo výške 250,00 eur, ktoré vzhľadom na výšku pohľadávky s prihliadnutím na osobu navrhovateľa a troch odporcov považoval za dostatočné s tým, že omeškanie so zaplatením čo i len jednej splátky, má za následok stratu výhody splátok, a teda povinnosť úhrady celého dlhu naraz. Pri určenej výške splátky by mala byť dlžná suma bez úrokov z omeškania a trov konania uhradená do 81 mesiacov, (takmer 7 rokov), čo vzhľadom na výšku dlžnej sumy, pôvodne dohodnutú dobu trvania zmluvy, ak by nedošlo k jej odstúpeniu navrhovateľom a majetkové pomery odporcov považuje súd za primerané.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v štyroch vyhotoveniach na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie podľa § 205 ods. 2 OSP možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú podľa § 205a OSP pri odvolaní proti uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže sa oprávnený domáhať jeho núteného výkonu v exekučnom konaní.